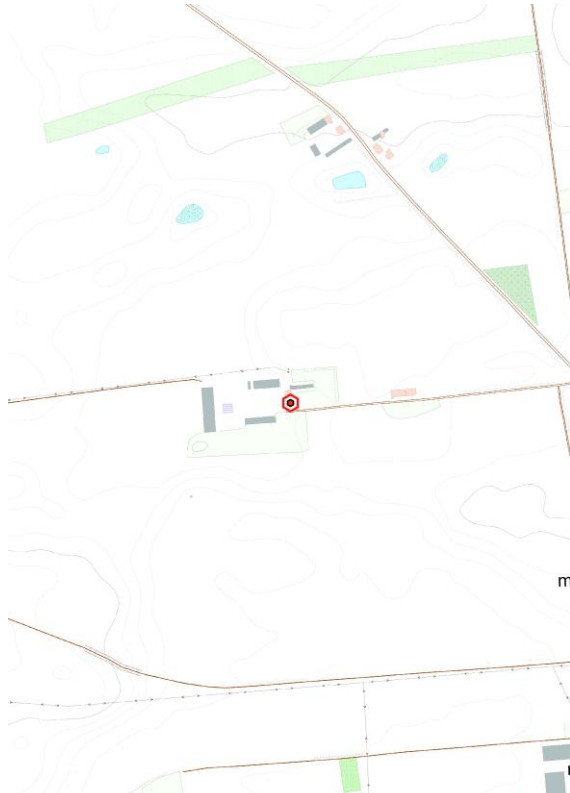

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość	
1. Nazwa		2. Czas powstania		SADKI	
DWÓR		XIX w.			
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres	
 widok w kierunku północno-wschodnim widok w kierunku południowo-zachodnim				ulica i nr: Lipowa 2	
				nr działki: 10/3	
 Gmina Sadki – fragment mapy lokalizacyjnej z zaznaczoną lokalizacją obiektu. Opracowanie własne w środowisku QGIS na podstawie usługi BDOT10K				współrzędne: 53.165442, 17.433533	
				5. Przynależność administracyjna	
				województwo kujawsko-pomorskie	
				powiat nakielski	
				gmina Sadki	
				6. Formy ochrony	
				Obiekt ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków	
				Obiekt ujęty w gminnej ewidencji zabytków Gminy Sadki, przyjętej zarządzeniem nr 55.2026 Wójta Gminy Sadki z dnia 7 września 2026 r.	

W XIX w. Sadki uległy podziałowi na dwie części: północną, określaną jako polska, oraz południową, niemiecką, znaną jako Schlossberg bei Nakel. W obu częściach funkcjonowały odrębne majątki folwarczne. Opisywany dwór związany jest z częścią polską, tj. folwarkiem Papówka, którego właścicielem był Jan Płaczek. Po II wojnie światowej majątek przeszedł na własność państwa, a następnie od 1952 r. należał do Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w Sadkach.

Dwór zlokalizowany jest w północno-zachodniej części miejscowości, poza jej centrum, w obrębie dawnego zespołu folwarcznego Papówka. Budynek usytuowany jest na osi północ-południe, z elewacją frontową skierowaną w stronę drogi dojazdowej, natomiast elewacją tylną w kierunku dawnego podwórza gospodarczego.

Obiekt wzniesiono pod koniec XIX w. Jest to budynek parterowy z użytkowym poddaszem, podpiwniczony, o wydłużonej, horyzontalnej bryle. Nakryty jest dachem naczółkowym, stanowiącym jedną z charakterystycznych cech tej realizacji. Dach obecnie pokryty jest wtórnie płytami falistymi.

Bryła budynku jest prosta, pozbawiona wyraźnych cech stylowych, co odpowiada jego użytkowemu, folwarcznemu charakterowi. Najważniejszym akcentem kompozycyjnym jest ryzalit w elewacji frontowej, porządkujący układ fasady. Jego szczyt wyróżnia się zachowanym detalem drewnianym o półkolistym wykroju, będącym rzadziej spotykanym elementem dekoracyjnym w tego typu obiektach.

Elewacje są tynkowane, przy czym widoczne są liczne przekształcenia i naprawy prowadzone w różnym czasie oraz przy użyciu odmiennych materiałów. Kompozycję elewacji porządkuje prosty gzyms podokapowy, stanowiący główny detal architektoniczny budynku. Otwory okienne rozmieszczone są regularnie, jednak ich historyczny charakter został zatarty przez wymianę stolarki na współczesną, wykonaną z PCV, bez zachowania dawnych podziałów.

Budynek posiada również wtórne dobudówki oraz przekształcenia w obrębie wejść i elewacji. Mimo tych zmian czytelna pozostaje zasadnicza bryła dworu oraz jego relacja z otoczeniem dawnego zespołu gospodarczego.

W pobliżu dworu zachował się starodrzew, stanowiący istotny element krajobrazowego kontekstu dawnego założenia folwarcznego.

Wartość zabytkowa obiektu wynika z jego związku z dawnym folwarkiem Papówka, zachowanej horyzontalnej bryły, dachu naczółkowego, ryzalitu z dekoracyjnym opracowaniem szczytu, relacji z dawnym podwórzem gospodarczym oraz znaczenia jako świadectwa historycznej struktury majątkowej Sadek.

Stan zachowania budynku należy określić jako dostateczny. Obiekt zachował zasadniczą bryłę, jednak jest wyraźnie zaniedbany. Tynki ulegają degradacji i były miejscowo uzupełniane, co powoduje niejednorodność opracowania elewacji.

Jednym z istotnych problemów jest wtórne pokrycie dachowe z płyt falistych, które zniekształca historyczny charakter budynku i wymaga docelowej wymiany. Współczesna stolarka okienna oraz wtórne dobudówki dodatkowo obniżają walory estetyczne obiektu i osłabiają czytelność jego historycznej formy.

Wskazana jest wymiana pokrycia dachowego na materiał odpowiadający historycznemu charakterowi obiektu, preferencyjnie dachówkę ceramiczną lub materiał o zbliżonym wyrazie, przy zachowaniu formy dachu naczółkowego.

Zaleca się uporządkowanie elewacji poprzez rozpoznanie stanu tynków, usunięcie wtórnych i niejednorodnych napraw w uzasadnionym zakresie oraz wykonanie nowych uzupełnień o spójnej strukturze i kolorystyce. Prace te powinny być poprzedzone oceną stanu zachowania historycznej substancji budynku.

W miarę możliwości należy ograniczyć lub uporządkować wtórne dobudówki, które zaburzają czytelność bryły. W przypadku remontu zaleca się wymianę stolarki okiennej na rozwiązania bardziej zbliżone do historycznych, w szczególności pod względem proporcji, podziałów i materiału, co pozwoliłoby poprawić kompozycję elewacji.

Szczególną uwagę należy zwrócić na zachowanie i konserwację detalu drewnianego w szczycie ryzalitu jako cennego elementu historycznego wystroju budynku.

Całość powinna zostać objęta pracami porządkowymi, remontowymi i konserwatorskimi, które pozwolą przywrócić obiektowi bardziej uporządkowany i czytelny charakter w ramach dawnego założenia folwarcznego Papówka.

Prace budowlane przy obiekcie wymagające pozwolenia na budowę lub zgłoszenia podlegają uzgodnieniu z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków w trybie przepisów Prawa budowlanego oraz ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Zaleca się również wcześniejsze konsultacje z urzędem ochrony zabytków na etapie planowania prac, w tym prac niewymagających pozwolenia.

**Kinga Makowska
Michał Horbowicz
Ochrona Zabytków KRESY
03.2026 r.**

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków